

Dosarul nr. 1ra-126/2023
1-22024974-01-1ra-24012023

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

22 martie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:

Președinte – Nadejda Toma,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan,

examinând admisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Chiriac Stela în numele inculpatului, prin care solicită casarea sentinței Judecătoriei Edineț (sediul Dondușeni) din 07 iulie 2022 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 noiembrie 2022, în cauza penală în privința lui

Talpă Ion Xxxxx, xxxxx

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 21.02.2022 până la 07.07.2022;

Instanța de apel de la 16.08.2022 până la 08.11.2022;

Instanța de recurs de la 24.01.2023 până la 22.03.2023.

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Edineț (sediul Dondușeni) din 07 iulie 2022, *Talpă Ion* a fost recunoscut vinovat și condamnat în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 171 alin. (2) lit. b), b²) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

De la inculpat s-au încasat în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 3680 (trei mii șase sute optzeci) lei.

2. Pentru a pronunța sentința adoptată, prima instanță, *în fapt*, a reținut că, conform rechizitoriului, *Talpă Ion* se învinuiește de faptul că, având la educație și întreținere fiica minoră xxxx xxxx, născută la xxxx, acționând cu intenție directă, urmărind scopul

satisfacerii poftii sexuale, în perioada de timp din anul 2018 până în luna aprilie a anului 2021, folosindu-se de vârsta fragedă a fiicei sale xxxx xxxx, despre care știa cu certitudine faptul că nu are vârsta de 14 ani, folosindu-se de imposibilitatea victimei de a se apăra, sistematic întreținea cu ultima raporturi sexuale forțate, aplicând violență psihologică și fizică.

Acțiunile inculpatului au fost calificate de către organul de urmărire penală în baza art. 171 alin (3) lit. a), b) Cod penal.

Prin Ordonanța din 21 iunie 2022, procurorul în Procuratura Dondușeni, Ciumac-Bordian Natalia a solicitat modificarea învinuirii înaintată lui Talpă Ion, născut la xxxx, xxxx, originar al s. xxxx, r-nul xxxx, locuitor al s. xxxx, r-nul xxxx, cetățean al Republicii Moldova, de naționalitate moldovean, nesupus militar, studii medii incomplete, necăsătorit, neangajat în câmpul muncii, anterior condamnat, incriminându-i infracțiunea prevăzută de art. 171 alin. (3) lit. b) din Codul penal, ca violul, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică, psihică a persoanei, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra și de a-și exprima voința, săvârșită asupra unei persoane minore în vârstă de până la 14 ani.

Fiind apreciate probele administrate de organul de urmărire penală, instanța de fond a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 171 alin. (2) lit. b), b²) Cod penal, ca raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică și psihică a persoanei sau profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra ori de a-și exprima voința, săvârșit cu bună-știință asupra unui minor, săvârșit asupra unui membru de familie.

3. Nefiind de acord cu sentința pronunțată împotriva acesteia a declarat apel *procurorul*, care a solicitat casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul Talpă Ion să fie condamnat în baza art. 171 alin. (3) lit. b) Cod penal la 15 ani închisoare, cu menținerea în rest a sentinței.

În motivarea cerințelor sale a invocat că instanța de fond nu a stabilit just circumstanțele cauzei, incorect și neîntemeiat recalificând acțiunile inculpatului în baza art. 171 alin. (2) lit. b), b²) Cod penal, din motiv că partea vătămată este fiica inculpatului.

Or, prima instanță nu a indicat considerentele din care a ajuns la concluzia de reîncadrare a acțiunilor inculpatului și eronat a apreciat calificativul din art. 171 alin. (3) lit. b) Cod penal – *unei persoane minore în vârstă de până la 14 ani*, neavând la bază un temei rezonabil de a recalifica acțiunile inculpatului, fapt confirmat și din partea descriptivă a sentinței, unde se indică concret motivele, dar fiind descrise probele care au stat la baza învinuirii.

Totodată, instanța de fond, contrar prevederilor legale, a admis demersul apărării privind audierea repetată a părții vătămate minore, în cadrul căreia au fost admise mai

multe încălcări procedurale. Astfel, au fost încălcate prevederile art. 110¹ Cod de procedură penală, adică în timpul audierii în sală era prezent inculpatul, fapt ce a dus la stresarea victimei, care a declarat că-i vine greu să-și amintească trecutul, și anume, înțelegând că tatăl ei o ascultă, fiind prezent în sala de judecată, împrejurări în care partea vătămată a fost supusă revictimizării.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 noiembrie 2022, apelul declarat a fost admis, casată parțial sentința în latura penală, și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Talpă Ion se recunoaște vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (3) lit. b) Cod penal și în baza acestei Legi i se aplică pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 15 (cincisprezece) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, începând din 08.11.2022, cu includerea perioadei arestării preventive de la 05.11.2021 până la 07.07.2022 și în stare de arest din 07.07.2022 până la 08.11.2022.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

4.1. Pentru a se pronunța, în sensul dat, instanța de apel a reținut că avocatul Chiriac Stela a solicitat respingerea apelului declarat de procuror, indicând că inculpatul nu a atacat sentința, fiind de acord cu pedeapsa stabilită, iar ultimul a declarat că nu a depus apel, însă nu este de acord cu sentința.

Instanța de apel a statuat că instanța de fond, în circumstanțele în care organul de urmărire penală a administrat probe pertinente, concludente și utile, în vederea confirmării faptului că acțiunile inculpatului constituie infracțiunea incriminată în baza art. 171 alin. (3) lit. b) Cod penal, ca violul, adică raport sexual prin constrângere fizică și psihică, profitând de imposibilitatea de a se apăra ori de a-și exprima voința, săvârșită asupra unei persoane minore în vârstă de până la 14 ani, eronat a recalificat acțiunile inculpatului în baza art. 171 alin. (2) lit. b), b²) Cod penal.

Astfel, vina inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (3) lit. b) Cod penal a fost demonstrată integral prin probele administrate, și anume, procesul-verbal de sesizare despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea infracțiunii depus la 21.04.2021; raportul de evaluare psihologică nr. xx din 05.05.2021, conform căruia „... informația expusă de către adolescenta xxxx xxxx, referitor la raportul sexual cu tata, este veridică și se constata că adolescenta în repetate rânduri a fost supusă abuzului sexual din partea tatălui Talpă Ion, prin întreținerea relațiilor sexuale forțate fizic și psihic. Construirea verbală a evenimentelor cu caracter abuziv au consecutivitate, descrierea detaliată a scenelor, a emoțiilor trăite, a suferințelor fizice și emoționale nu ar fi fost posibile dacă nu ar fi fost antrenată în astfel de acțiuni... (Vol. I f.d. 17-18); raportul de expertiză judiciară nr. xxxx din 26.04.2021 (Vol. I f.d. 8-9); raportul de expertiză judiciară nr. xxxx din 01.12.2021, conform căruia „... Reieșind din

particularitățile psihologice de vârstă, xxxx xxxx avea capacitatea de a înțelege corect caracterul acțiunilor la care se pretinde că au fost comise față de ea, dar conținutul acestora nu a fost înțeles pe deplin. Xxxx xxxx prezintă nivelul dezvoltării intelectuale în corespundere cu norma perioadei de vârstă. În cadrul examinării actuale nu se constată semne ale fanteziei patologice, predispunerea la confabulare. Reieșind din particularitățile psihologice individuale, xxxx xxxx poate exagera cele percepute.” (Vol. I f.d. 29-32); raportul de expertiză judiciară nr. xxxx din 29.12.2021, efectuată în privința lui Talpa Ion; avizul de testare poligraf nr. xxxx din 27.08.2021, conform căruia în urma interviului pre-test a persoanei Talpă Ion (subiectul testării) și interpretării diagramelor, obținute în dependență de răspunsurile la întrebările relevante 4R, 5R și 7R s-a constatat înșelăciune indicată, ce reprezintă un comportament caracteristic persoanei care încearcă diminuarea adevărului (Vol. I f.d. 111-113); procesul-verbal de interceptare și înregistrare a comunicărilor din 04.05.2021, conform căruia fiind instalate aparate ce asigură înregistrarea audio și video în domiciliu unde locuiau xxxx xxxx și Talpă Ion, a fost înregistrată o discuție relevantă cauzei între părți (Vol. II f.d. 13); - Anexa la procesul-verbal de interceptare și înregistrare a comunicărilor din 26.04.2021, conform căruia în convorbirea între Talpă Ion și xxxx xxxx se referă la controlul minorei de către ginecolog și despre virginitate (Vol. II f.d. 14); - Încheierea judecătorului de instrucție din 25.05.2021, conform căreia s-a declarat legală măsura specială de investigații cercetarea domiciliului și/sau instalarea în el a aparatelor ce asigură supravegherea și înregistrarea audio și video, în domiciliu lui Talpă Ion și xxxx xxxx (Vol. II f.d. 29-32); procesul-verbal de interceptare și înregistrare a comunicărilor telefonice din 28.06.2021, între Talpă Ion și sora lui Talpă Liliana (Vol. II f.d. 57); anexa la procesul-verbal de interceptare și înregistrare a comunicărilor din 28.06.2021, conform căruia în convorbirea dintre Talpă Ion și sora lui Talpă Liliana se discută despre faptul eschivării de la răspundere a lui Talpă Ion (Vol. II f.d. 58); încheierea judecătorului de instrucție din 25.05.2021, conform căreia s-a declarat legală măsura specială de investigații cercetarea domiciliului și/sau instalarea în el a aparatelor ce asigură supravegherea și înregistrarea audio și video, în domiciliu lui Talpă Ion și xxxx xxxx (Vol. II f.d. 83-87).

În urma cercetării probelor administrate, instanța de apel a constatat că inculpatul Talpă Ion a săvârșit violul, adică raport sexual prin constrângere fizică și psihică, profitând de imposibilitatea de a se apăra ori de a-și exprima voința, în privința unei persoane minore în vârstă de până la 14 ani, în următoarele circumstanțe:

Talpă Ion, având la educație și întreținere fiica minoră xxxx xxxx, născută la xxxx, acționând cu intenție directă, urmărind scopul satisfacerii poftei sexuale, în perioada de timp din anul 2018 până în luna aprilie a anului 2021, folosindu-se de

vârsta fragedă a fiicei sale xxxx xxxx, despre care știa cu certitudine faptul că nu are vârsta de 14 ani, folosindu-se de imposibilitatea victimei de a se apăra, sistematic întreținea cu ultima rapoarte sexuale forțate aplicând violență psihologică și fizică.

Instanța de apel a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 171 alin. (3) lit. b) Cod penal, ca violul, adică raport sexual prin constrângere fizică și psihică, profitând de imposibilitatea de a se apăra ori de a-și exprima voința, a în privința unei persoane minore în vârstă de până la 14 ani.

Astfel, a fost demonstrat că fapta a fost săvârșită de inculpat și că acțiunile acestuia întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 171 alin. (3) lit. b) Cod penal.

La stabilirea pedepsei, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, că inculpatul a comis o infracțiune excepțional de gravă, care se pedepsește cu închisoare de la 10 la 20 ani sau cu detențiune pe viață, că nu au fost stabilite circumstanțe atenuante, cea agravantă fiind - săvârșirea infracțiunii cu bună știință împotriva unui minor, concluzionând ca fiind echitabilă și va duce la atingerea scopului pedepsei penale – pedeapsa cu închisoare pe un termen de 15 ani.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Chiriac Stela în numele inculpatului care, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală solicită, casarea hotărârilor adoptate, și pronunțarea unei hotărâri prin care Talpă Ion să fie *achitat*.

În susținerea celor solicitate, avocatul indică dezacordul cu aprecierea probelor și nemotivarea prezenței semnelor calificative ale infracțiunii incriminate inculpatului.

Or, la caz nu au fost administrate probe în corespundere cu prevederile art. 93, 95, 96, 99-101 Cod de procedură penală, învinuirea înaintată este ilegală, nefondată, contravine stării de fapt și circumstanțelor stabilite, la cauză fiind pronunțată o decizie bazată doar pe presupuneri, probe contradictorii care se exclud reciproc și divergențe care nu au fost înlăturate în cadrul cercetării judecătorești.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente:

Conform prevederilor art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii

instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Colegiul penal de asemenea menționează că, temeiurile pentru recurs pot fi invocate doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel, fapt stipulat de alin. (2) art. 427 Cod de procedură penală.

Instanța de recurs subliniază că, potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Procurorul își întemeiază recursul în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, și anume: hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Colegiul penal raportând temeiul invocat de recurent în recurs cu textul deciziei instanței de apel, inclusiv cu afirmațiile apărării că *„inculpatul nu a atacat sentința, fiind de acord cu pedeapsa stabilită, iar ultimul a declarat că nu a depus apel, însă nu este de acord cu sentința”* consideră că în speța examinată de către instanța de apel n-au fost admise erorile de drept sub aspectele invocate de recurent, care ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate, deoarece decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată, inculpatului fiindu-i aplicată o pedeapsă individualizată conform prevederilor legale, în legătură cu ce nu se constată prezența temeiului prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

Totodată, potrivit recursului, avocatul Chiriac Stela nu este de acord cu condamnarea inculpatului în baza art. 171 alin. (3) lit. b) Cod penal, solicitând achitarea acestuia pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de el, considerând că lipsesc probe certe ce ar confirma vinovăția acestuia în săvârșirea infracțiunii imputate, sentința de condamnare fiind bazată pe presupuneri, ce semnalează incidența temeiului prevăzut de pct. 8) al alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

La acest capitol, Colegiul constată că instanța de apel, conform prevederilor art. 314 Cod de procedură penală, judecînd cauza, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele administrate, declarațiile părții vătămate minore xxxx xxxx, procesul-verbal de sesizare despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea infracțiunii depus la 21.04.2021; raportul de evaluare psihologică nr. 41 din 05.05.2021, raportul de expertiză judiciară nr. xxxx din 26.04.2021, raportul de expertiză judiciară nr. xxxx din

01.12.2021, raportul de expertiză judiciară nr. xxxx din 29.12.2021, efectuată în privința lui Talpa Ion; avizul de testare poligraf nr. xxxx din 27.08.2021, procesul-verbal de interceptare și înregistrare a comunicărilor din 04.05.2021, Anexa la procesul-verbal de interceptare și înregistrare a comunicărilor din 26.04.2021, procesul-verbal de interceptare și înregistrare a comunicărilor telefonice din 28.06.2021, anexa la procesul-verbal de interceptare și înregistrare a comunicărilor din 28.06.2021, pe care le-a apreciat în mod obiectiv, argumentând clar de ce au fost considerate veridice probele administrate în coroborare una cu alta, au format convingerea instanței că a fost dovedită pe deplin vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (3) lit. b) Cod penal și că fapta a fost comisă anume de inculpat.

Instanța de apel, respectând prevederile art. 414, 417 alin. (1) pct. 7), 8) Cod de procedură penală, a supus unei verificări minuțioase toate probele administrate și a conchis asupra temeiniciei soluției de condamnare a inculpatului pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 171 alin. (3) lit. b) Cod penal.

Instanța de recurs, fără a reitera întreaga motivare a instanței de apel, pe care și-o însușește sub aspectul stării de fapt și de drept reținute, conchide asupra existenței faptei și constatării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (3) lit. b) Cod penal, fiind stabilite în acțiunile acestuia toate elementele constitutive ale violului, adică raport sexual prin constrângere fizică și psihică, profitând de imposibilitatea de a se apăra ori de a-și exprima voința, a în privința unei persoane minore în vârstă de până la 14 ani.

Astfel, instanța de apel s-a pronunțat asupra circumstanțelor de fapt și și-a motivat concluzia prin cumulul de probe administrate în cauză, cărora le-a dat o apreciere justă și obiectivă, prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, inclusiv vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate.

Mai mult, în scopul evitării repetării inutile a alegațiilor instanței, Colegiul își însușește argumentele enumerate în decizia instanței de apel, fapt ce este în deplină concordanță cu jurisprudența și practica Curții Europene pentru Drepturile Omului, care în cauza *Albert vs România* din 16.02.2010, a statuat în pct. 37 că art. 6§1 CtEDO, deși obligă instanțele să-și motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda*, 19.04.1994, pct. 61). Cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Complementar, Colegiul penal menționează că temeiul invocat de recurent, privind modul de apreciere a probelor, nu se încadrează în cele prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală. Aprecierea probelor de către instanțele de fond poate să fie recunoscută ca o eroare gravă de fapt și reținută de instanța de recurs, doar în cazul unor expuneri denaturate - ce nu corespund conținutului faptic a probelor, sau neluarea în considerare a acestora.

Coroborând cele expuse, Colegiul penal apreciază că, în fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor art. 394 Cod de procedură penală, este bine argumentată, motivată, fiind legală și întemeiată și, astfel, nu se constată vreo eroare de drept gravă ce ar afecta legalitatea hotărârii judecătorești contestate.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că, temeiurile invocate de recurent prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului. Astfel de erori de drept în speța examinată nu s-au comis, prin urmare, hotărârea atacată este legală și întemeiată, iar recursul urmează a fi declarat inadmisibil ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Chiriac Stela în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 noiembrie 2022, în cauza penală în privința lui *Talpă Ion XXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată semnată la **30 martie 2023** și pronunțată integral la **13 aprilie 2023**.

Președinte:

Nadejda Toma

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan